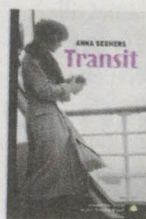

Välkomponerad roman om den utdragna flykten

SKÖNLITTERATUR Vi befinner oss i Marseille 1940 och människor flyr hakkorsen utan annat mål än att överleva varstans de än hamnar. Protagonisten i Anna Seghers *Transit* blir insnärjd i en kärlekshistoria och kommer av tillfälligheter att leva under en annan identitet. Två år förflyter, människor kommer och människor passerar. De allra flesta vill vidare över haven, till USA, Mexiko eller vart som helst. För detta behövs ett transitvisum, inresetillstånd, pengar och sluppen på sin sida. Det ena pappret blir värdelöst innan det andra ligger i fickan. Kafka skulle inte bättre kunna illustrera byråkratin i sin mest absurda skrud.

Dagarna är repetitiva, samma kaféer, samma armod. En tomhet kommer över honom, rotlösheten blir för honom uppenbar. Stanna eller fly vidare? Romanen är oerhört välkomponerad i sin utdragenhet. Mistralvindarna flyr sidorna och pinar dina ögon. I bakgrunden skönjer vi Walter Benjamins död. Parallellerna till människor som flyr mot Europa är närmast överflödiga att dra.

ROBERT MYHRELD

Transit
Anna Seghers
ÖVERS. JENS
CHRISTIAN
BRANDT
NILSSON
FÖRLAG

Engelska sjukan – en vinstaffär

Engelskans inflytande inom den svenska skolan hotar samhället på flera plan, enligt Språkförsvarets nya antologi.

SKOLAN Varför har vi så mycket undervisning på engelska i den svenska skolan? Det korta svaret är för att det är en bra affär. Det skriver Johan Enfeldt, aktiv i Nätverket för en likvärdig skola, i Språkförsvarets nyutkomna antologi *Språkbytestexperimentet i svensk skola – engelska till varje pris?*

Av naturliga skäl fokuserar både Enfeldt och flera andra kapitelförfattare på inflytandet från Internationella engelska skolan, som varit pionjären och den stora vinnaren inom den vinstdrivande friskolemarknaden. Verksamheten är också i stort sett riskfri, vilket skolans grundare Barbara

HELGAD

Barbara Bergström, Internationella engelska skolans grundare och ägare, fram till dess att hon sålde sitt aktieinnehav för 918 miljoner kronor till det amerikanska riskkapitalbolaget TA Associates.

Språkbytestexperimentet i svensk skola – Engelska till varje pris?
Per-Åke Lindblom & Arne Rubensson (red.)
SPRÅKFÖRSVARET

Bergström – som enligt egen uppgift alltid bär med sig några riskorn, ”helgade av Dalai Lama”, som en ”tröstande kraft i situationer där ord inte räcker” – gärna och ofta skryter om. Friskolor får till exempel neka elever när de anser att klasserna är fulla, vilket kommunerna inte får och när kostnaderna då ökar för att driva de kommunala skolorna måste friskolorna kompenseras med högre skolpeng.

Antologin värjer inte heller för den provokativa frågan om engelskans intåg i Sverige rent av är resultatet av en form av kolonialism. I till exempel Indien har engelskan tveklöst använts som ett utstuderat segregering och splittrande vapen som skapat ett nytt kastsystem, vilket landets förste premiärminister Jawaharlal Nehru insåg. Birgit Brock-Utne skriver om situationen i Tanzania där engelskan tjänar som handels-, administrations- och utbildningsspråket för de övre klasserna, medan massans språk, swahili, bara nyligen blivit tillåtet att tala i parlamentet.

Engelska skolans plundring av skattemedel är måhända ett mer akut problem att ta tag i, men det är inte helt frikopplat politiska intressen att andraspråket inom den svenska skolan 1946 plötsligt skiftade från tyska till engelska.

ERIK HAKING